Årsmelding 2016

Årets lokallag 2015

Kåfjord Bondelag

Troms Bondelag

TROMS BONDELAG

Årsmelding 2016

Troms Bondelag

Postadresse:

Nesseveien 2B

9411 Harstad

Besøksadresse:

Nesseveien 2B

9411 Harstad

(Favusgården)

Telefonnummer ansatte:

Unni Hellebø Andreassen

Organisasjonssjef

92034556

Anita Skånhaug

Førstekonsulent

99796886

Ajna Nystad

Rådgiver

91798263

Epost:

troms@bondelaget.no

unni.hellebo.andreassen@bondelaget.no

anita.skanhaug@bondelaget.no

ajna.nystad@bondelaget.no

Troms Bondelag

INNHOLD

1. Leders side 3
2. Fylkesstyret 5
3. Utvalg og representanter 8
4. Styrets arbeid 11
   - Saker i styret 12
   - Styretur til Møre og Romsdal 19
5. Innspill til jordbruksforhandlingene 21
6. Organisasjonsarbeid 24
   a) Regionmøtene 25
   b) Årsmøtet i Troms Bondelag 25
   c) Årets lokallag 27
   d) Ledermøtet i Troms Bondelag 27
   e) Besøk av generalsekretær og organisasjonssjefer i Norges Bondelag 28
   f) Regional reindriftsplan 29
7. Andre aktiviteter 32
8. Troms Landbruksselskap 37
9. Troms Utmarkslag 43
10. Nordnorsk Landbruksråd 44

- Medlemsutvikling 36
- Kasserere 38
- Lokallagsledere 39
- Studieledere 41
- Regnskap 42

1. Leders side

Hei bondelags medlemmer.

Et nytt arbeidsår i bondelaget er over, og også dette året har vært hektisk, men samtidig et interessant og lærerikt år.

Dere medlemmer er det viktigste vi har i bondelaget og medlemspleie og vervearbeid må ha høyt fokus. Her kan mange av oss se til Kåfjord bondelag som har hatt dette som fokus de siste årene, og ble på Årsmøte til Norges Bondelag i juni 2016 kåret til årets lokallag. Gratulerer til dere!

I juni var turen kommet til Troms på Landbruksminister Dale sin reise rundt i fylkene, og jeg fikk være med han hele dagen. Det ble god tid til prat om løst og fast, og mange viktige problemstillinger i Tromslandbruket ble berørt. En trivelig kar han Dale, men vi er ikke enig om alt, noe som kom tydelig frem når han i desember la frem forslag til ny landbruksmelding. Her angripes spesielt distriktslandbruket, men etter et godt og målrettet arbeid tror jeg mye er endret når meldingen vedtas i Stortinget i slutten av mars.

Nå står vi fremfor et nytt arbeidsår i bondelaget, et år med mye viktig arbeid for den norske bonden med jordbruksforhandlinger og til høsten Stortingsvalg, et valg som vil være veldig viktig for Norsk matproduksjon. Her må vi alle være med på jobben som skal til for å få et Storting og ei Regjering som er tjenelig for landet.

Til slutt vil jeg takke for et godt samarbeid og vil oppfordre dere til å stå på for Tromsbonden, han trengs. Lykke til.

Asgeir

Medlem
Norges Bondelag
● Bankkort uten årsgebyr
● Unikt rådgivningsmiljø
● Gunstig rente
Gode medlemsfordeler
Alle som er medlem av Norges Bondelag kan bli kunde i Landkreditt bank og dra nytte av avtalen mellom oss og Norges Bondelag. Vi har et stort rådgivningsmiljø som kan gi deg råd tilpasset dine behov innenfor dagligbank, landbruk, lån, sparing og pensjon.
Les mer på Landkredittbank.no/nb
eller snakk med oss på 815 52 245.
Landkreditt Bank
Sunt bankvett

2. Fylkesstyret

Styret i Troms Bondelag har i 2016 bestått av følgende:

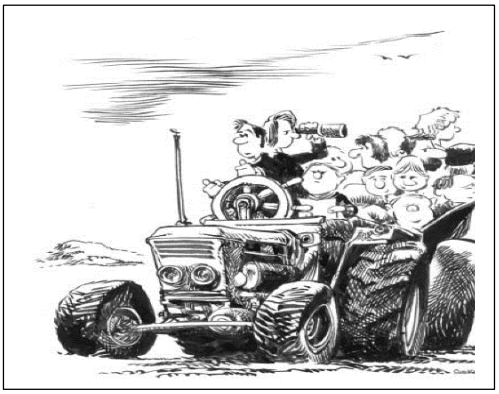

Asgeir Slåttnes – Leder

Slåttnes

9100 Kvaløysletta

90 59 34 65

slattnes@frisurf.no

Svein Olav Thomassen – Nestleder

Nordstraumen

9162 Sørstraumen

95 24 98 19

svein.thomassen@kraftlaget.no

Bernhard Halvorsen – Styremedlem

Moan 31

9357 Tennevoll

91 66 07 41

bernbygg@lavangen.n

TROMS BONDELAG

Arild Heim – Styremedlem

Tennes

9050 Storsteinnes

91 37 40 44

gardheim@online.no

Hanne Storteig - Representant for Bygdekvinnelaget

Maukdal

9336 Rundhaug

901 13 767

hanne.storteig@tromsfylke.no

Tone Rubach – Styremedlem

Vika 6

9425 Sandsøy

48 13 47 45

toneru1980@hotmail.com

Randi Hokland– 1. vara til styret (møter fast i styremøtene)

Hokland

9475 Borkenes

41 56 51 97

randi.hokland@gmail.com

Fylkeskontoret 2016:

Fylkeskontoret er per 31.12.2016 bemannet slik:

- **Unni Hellebø Andreassen**
  Organisasjonssjef 100 % stilling

- **Ajna Nystad**
  Rådgiver
  80 % stilling

- **Anita Skånhaug**
  Førstekonsulent,
  70 % stilling

TROMS BONDELAG

3. Utvalg og representanter

Fadderordning:

Bernhardt Halvorsen; Kvaløya, Andersdalen og Ramfjord og Salangen Dyrøy

Svein Olav Thomassen: Bardu, Nordreisa, Balsfjord

Arild Heim: Storfjord, Tromsøysund, Målselv, Grytøya

Randi Hokland: Midt- Troms, Lavangen, Ibestad

Asgeir Slåttnes: Kåfjord og Lyngen

Tone Rubach Kvænangen, Trondernes, Kvæfjord og Skånland- og Gratangen

Hanne Storteig: Selnes, Malangen

Fylkesstyrets representasjonsområder 2016:

Landbrukets HMS-tjeneste, region Troms og Nordre Nordland:
Arild Heim Tennes 9050 Storsteinnes

L-HMS-kontakt i Troms Bondelag
Arild Heim, Tennes 9050 Storsteinnes

Medlemsverving i Troms Bondelag
Tone Rubach Vika 6 9425 Sandsøy

Vannforvaltningskontakt i Troms
Svein Olav Thomassen, 9162 Sørstraumen

Troms Bondelags representant i HV 16
Arild Heim, Tennes 9050 Storsteinnes
Troms Landbruksfaglige senter
Svein Olav Thomassen, 9162 Sørstraumen

Verdiskapingsprogrammet for småskala mat
Tone Rubach, Vika 6 9425 Snadsøy

Representant i referansegruppa for prosjektet"Dyr i drift" – Rovviltnemda region 8
Bernhardt Halvorsen, Moan 31, 9357 Tennevoll

Stiftelsen Troms Landbruksselskap
Bernhardt Halvorsen, Moan 31, 9357 Tennevoll

Styret i Troms Utmarkslag
Bernhardt Halvorsen, Moan 31, 9357 Tennevoll

Troms Bondelags representant for rekruttering og omdømme
Tone Rubach, Vika 6 9425 Sandsøy

Troms Bondelags representant i saker som omhandler jordvern
Asgeir Slåttnes, 9100 Kvaløysletta

Styret i Troms Bygdekvinnelag
Randi Hokland, Hokland 9475 Borkenes

Rovdyrkontakt i Troms Bondelag
Bernhardt Halvorsen, Moan 31, 9357 Tennevoll

Transportplan
Asgeir Slåttnes, 9100 Kvaløysletta

Regional reindriftsplan
Unni Andreassen

4H
Asgeir Slåttnes

Inn på tunet
Asgeir Slåttnes

Lyngsalpan verneplan
Arild Heim

Valgkomitè til årsmøtet i Troms Bondelag 2017
Jon Arne Johansen, Andersdal/Ramfjord Bondelag - leder
Stein Inge Prestbakk, Salangen Bondelag
Daniel Arne Hansen, Grytøy Bondelag

Tre vararepresentanter i nummerorden til valgkomiteen for 1 år
Jon Olav Angell, Grytøy Bondelag
Bjørn Inge Mo, Kåfjord Bondelag Bondelag
Tor Einar Bones, Bardu Bondelag

Årsmøteledere i Troms Bondelag
Møteleder med vararepresentant for årsmøtene i Troms Bondelag 2016 - 2017:
Martin Næss, Midt-Troms Bondelag. Personlig vara: Arnhild Lindholm, Balsfjord Bondelag
Oddvar Skogli, Balsfjord Bondelag. Personlig vara Widar Skogan, Balsfjord Bondelag

Utsendinger til årsmøtet i Norges Bondelag

Utsendinger til årsmøtet i Norges Bondelag for 2016-2017 samt 4 vararepresentanter i nummerorden:

Tone Rubach, Grytøy Bondelag

Svein Olav Thomassen, Kvænangen Bondelag

Vararepresentanter:

1. Arild Heim, Balsfjord Bondelag
2. Randi Hokland, Kvæfjord Bondelag
3. Øystein Iselvmo, Målselv Bondelag
4. Unni Hellebø Andreassen, Fylkeskontoret

Møteaktivitet for fylkesleder, fylkesstyrerepresentanter, organisasjonssjef og øvrige ansatte på fylkeskontoret 2016:

- Brita Kjelstrup Køhl: deltatt på avslutningsseminaret Grønt reiseliv i Tromsø.
- Asgeir Slåttnes: deltok på Mat- og Landbruk 12. og 13.januar
- Asgeir Slåttnes og Svein Olav Thomassen: Regionmøter Troms Bondelag
- Svein Olav Thomassen: Matregion Nord-Norge Grune woche
- Asgeir Slåttnes og Svein Olav Thomassen: Partnerskapsmøte
- Flere styrerepresentanter: Haraldvollen Forum for kompetanseutvikling
- Bernhardt Halvorsen: Møte i Utmarkslaget
- Bernhard Halvorsen: Møte Troms landbruksselskap
- Svein Olav Thomassen og Arild Heim: Strategisamling Nordnorsk Landbruksråd
- Unni Andreassen, Svein Olav Thomassen og Asgeir Slåttnes: Presentasjon av Agri Analyse- rapport i Tromsø
- Arild Heim: Årsmøte Bygdekvinnelaget
- Arild Heim: Årsmøte Sau og geit.
- Unni Andreassen: Aksjoner,
- Bernhardt Halvorsen: Rovdyrmøte Senja
- Asgeir Slåttnes og Bernhardt Halvorsen: møte med fylkesråd for næring, Tromsø
- Asgeir Slåttnes og Unni Andreassen: møte med landbruksminister Jon Georg Dale
- Asgeir Slåttnes: Inn på tunet møte Tromsø
- Asgeir Slåttnes: interpellasjon vedrørende reindriftsplan Troms
- Tone Rubach: deltatt på fagnettverk Senja
- Svein Olav Thomassen, Unni Andreassen og Asgeir Slåttnes: møte med Troms Høyre
- Svein Olav Thomassen, Unni Andreassen og Asgeir Slåttnes: møte med Mattilsynet i Tromsø.
- Svein Olav Thomassen og Asgeir Slåttnes: deltatt på Rådsmøte i Nordnorsk Landbruksråd i Bodø og på Hurtigruteseminar fra Bodø til Tromsø.
- Asgeir Slåttnes, Svein Olav Thomassen og Unni Andreassen: Deltatt på felles møte med Finnmark Bondelag
- Asgeir Slåttnes og Svein Olav Thomassen: deltatt på møte Troms KrF i Tromsø

- Asgeir Slåttnes: deltatt på møte med stortingsrepresentanter i Oslo, i regi av Nordnorsk Landbruksråd
- Tone Rubach: Aktivitet gjennom året: Ta Grep er et mentorprogram i regi av Norsk Landbrukssamvirke. Målet er å utvikle deltakerene til kompetente og trygge styremedlemmer og ledere.

4. Styrets arbeid

2016 har vært et utfordrende år for norsk landbruk og norsk landbrukspolitikk. Den norske suksessmodellen utfordres stadig av dagens regjering og dette har igjen preget styrets arbeid i Troms Bondelag. Høringer sendes ut med minimal høringsfrist og det har ofte vært vanskelig å få til gode prosesser i fylkeslaget for å sikre at vi får med alle meninger og innspill fra lokallagene.

Styret med AU i spissen har hatt jevnlige møter og telefoner med fylkespolitikere og stortingspolitikere i Troms. Det oppleves som om de fleste av våre fylkespolitikere og

stortingspolitikere ser viktigheten av et landbruk i Troms og at vi jobber for samme sak; styrke distriktslandbruket. Men, vi har fortsatt en vei å gå før landbruk og matproduksjon oppleves like viktig for våre politikere som olje og fisk.

Lokallaga er viktige medspillere til å legge press på lokale politikere og ordførere. Trykket de legger på enkelte ordførere når frem og fylkesstyret er avhengig av god hjelp fra lokallaga for å dra dette videre på fylkes- og stortingsnivå. Så ære til alt det gode politiske arbeidet som gjøres av lokallagene!

Agri Analyse presenterte i april resultatet av rapporten «Utviklingen i jordbruket i Troms». Den viser oss at Troms ligger i front av en negativ utvikling med bruksnedleggelser på 28 prosent og jordbruksarealer som har gått tilbake med ni prosent i løpet av en ti års periode. Dette har også rammet melkeproduksjonen. Den har sunket med 11 prosent i Troms, mens resten av landet har opprettholdt produksjonsvolumet. Troms har også lavest kvoteoppfyllingsgrad i landet. For sau, sammenlignet med andre fylker, er ikke utviklingen like negativ. Produksjonen har gått ned tre prosent i Troms, mens tilbakegangen er fem prosent på landsbasis. Videre så viser rapporten at Troms utnytter melkekvotene sine dårlig og at lav produksjon svekker lønnsomheten til bruksenhetene. Rapporten viser også at Troms bøndene produserer færre fôrenheter per dekar enn Finnmark og Nordland.

Eiendomsstrukturen i Troms består av mange små enheter, og Troms-bonden driver i dag seks eiendommer i snitt. Gårdbrukerne i Troms har i gjennomsnitt 1,2 km i luftlinje til de eiendommene som drives, mot 670 meter i gjennomsnitt for alle gårdbrukerne i Norge.

Sterk oppsplitting av eiendommer, lange avstander og tilgang til alternative sysselsettingsmuligheter er sannsynlig de viktigste årsakene til at Troms ligger i front av negativ utvikling i landbruket.

Med resultatene av rapporten som bakgrunn, så vedtok styret å arbeide videre for å se på mulighetene for å snu utviklingen i tromslandbruket. Resultatet er et arbeide med en ny rapport fra Agrianalyse som skal se på hva som skal til for å snu utviklingen i jordbruket i Troms. Rapporten skal være ferdig til mars 2017.

Styremøtene preges av gode diskusjoner med god takhøyde og tida på møtene er ofte en utfordring. Dette vitner om et fortsatt stort engasjement for matproduksjon og landbruk i Troms!

Ny jordbruksmelding ble varslet og i desember ble forslaget lagt frem. Forslaget er et direkte angrep på distriktslandbruket og fremmer nok en sentralisering av norsk matproduksjon. Det ble utfordrende å få nok tid til godt organisatorisk arbeid, men telefonmøte med lokallaga og diskusjoner med fylkespolitikere preget arbeidet før nyttår.

I meldingsperioden er det avholdt 6 styremøter (18.01, 29.02, 12.04, 25.05, 24.08og 06.12) og behandlet 60 protokollerte saker. Styremøtene er avholdt flere steder i fylket: Andselv, Gibostad, Ibestad og Harstad. I tillegg er et møte avholdt i Møre og Romsdal.

Saker i styret:

1/16 15/00862-24 Troms- Ny jordbruksmelding
Styret i Troms Bondelag fikk presentert innspillet til Norges Bondelag, som var et omfattende innspill, og i omfang om lag som innspillet til Meld. St. 9 (2011-2012) ”Velkommen til

bords". Innspillet er forsøkt knyttet opp mot utkastet til næringspolitisk program i Norges Bondelag.

Fylkesstyret tar utgangspunkt i innspillene fra lokallagene og sammenfatter et innspill til styret i Norges Bondelag som igjen sammenfatter innspillene fra fylkesstyrene og samvirkeorganisasjonene før det sendes til behandling i landbruks- og matdepartementet.

2/16 10/00948-12 Innhold regionmøter 2016

3/16 11/00394-10 Samarbeidsmøte med Gjensidige januar 2016

4/16 15/00082-8 Presentasjon av prosjektet "Store endringer i arealbruk i Troms"

Prosjektet "Store endringer i arealbruk i Troms" er igangsatt og presentasjonen av prosjektet var planlagt gjennomført 5.april.

5/16 15/00840-8 Aksjoner våren 2016

6/16 15/00227-3 Årsmøte 2016

7/16 15/00545-15 Innspill til valgnemnda i NB 2016 fra Troms Bondelag

8/16 15/00840-10 NB- innspill til jordbruksforhandlingene 2016

Styret i Troms Bondelag vedtar innspillet til jordbruksforhandlingene 2016 på bakgrunn av innspill fra lokallagene og samarbeidende organisasjoner. Se egen omtale.

9/16 11/01653-41 Resultat av styreevaluering 2015

10/16 11/01703-24 Søknad om aktivitetsstøttemidler

11/16 15/00227-11 Forslag til arbeidsplan Troms Bondelag 2016

12/16 15/00227-12 Budsjett 2016

13/16 15/00227-13 Regnskap Troms Bondelag 2015.

14/16 15/00994-19 Høring- naturskade og egenandel

Troms Bondelag sendte inn et utfyllende vedtak til Norges Bondelag angående endringer i forskriften gjeldende naturskader og egenandel, som vil gi store konsekvenser ved ekstremvær som skaper store ødeleggelser. I den nye forskriften blir dette mellomleddet borte. Skadelidte får alt ansvar for å melde inn og dokumentere skaden, og det blir ingen form for koordinering eller mulighet for å hente informasjon lokalt. Dette er Troms Bondelag uenig i,

vi ønsker at kommunal kriseberedskap skal ha myndighet og kompetanse på erstatningsordninger slik at de i akuttfasen kan gi informasjon til skadelidte innbyggere ved naturkatastrofer.

15/16 16/00166-3 Troms- Intern høring-ny forskrift om erstatning etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjonen

Troms Bondelag støttet de forslag til endringer som var kommet fra Norges Bondelag.

16/16 16/00215-2 Økonomisk støtte til rettsak mot Hjerttind reinbeitedistrikt

Troms Bondelag ser alvorlig på de konsekvenser et eventuelt negativt utfall vil kunne få for grunneiere iTroms og øvrige områder hvor reindriften er tilstede. Troms Bondelag ba om at Norges Bondelag tok tak i saken og støtte saken økonomisk og med sakkyndig bistand om det er nødvendig.

17/16 15/00227-14 Gjennomgang av årsmelding 2015

18/16 13/00520-11 Vervestrategi 2016

19/16 15/00227-15 Årets lokallag 2015

20/16 15/00227-17 Gjennomgang av årsmøte og årsmøtepapirer i lag med møteledere

21/16 15/00545-32 Innspill til valgnemnda i Norges Bondelag 2015/2016

22/16 15/00227-15 Årets lokallag 2015

23/16 13/01439-2 Deltakelse i Hålogalandssamlingen

Troms Bondelag, ble som andre landbruksrelaterte organisasjoner invitert til å være med på å arrangere Hålogalandssamlinga. Det ble avholdt et oppstartsmøte og de var klare på - for å kunne tilby landbruksnæringa en 2-dagers kompetansesamling av høy kvalitet, er det en forutsetning at flest mulig av landbruksorganisasjonene engasjerer seg og forankrer den i sin organisasjon. Det kan gjøres ved å være medarrangør, samarbeidspartner eller sponsor. Troms Bondelag meldte som interesse for å være medarrangør.

24/16 13/00520-11 Vervestrategi 2016

Målsetning**:** Troms Bondelag skal øke medlemstallet med 5 %. Per 31.12.15 var det 942 medlemmer, altså er målsetninga 47 nye medlemmer før ledermøtet i 2016

25/16 15/01010-7 Etablering av grovfôrutvalg i Norges Bondelag
Troms Bondelag støtter forslaget om å danne et grovfôrutvalg i Norges Bondelag, dette er noe TB har tatt til orde for ved flere anledninger, og når forslaget nå er sendt inn fra Nordland Bondelag, ønsker vi å støtte dette.

28/16 11/01653-42 Konstituering og valg av arbeid- og ansvarsområder 2016 for Troms Bondelag
Fylkesstyret fordelte de ulike ansvarsområdene – i tråd med retningslinjer for drift av fylkeslag og fylkeskontor.

29/16 11/01653-43 Møteplan for Troms Bondelag, vår, sommer og høst 2016

30/16 11/01653-45 Hva forventes av meg som styremedlem og tillitsvalgt i fylkesstyret i Troms Bondelag?

31/16 11/01703-27 Søknad om aktivitetsstøttemidler Bardu Bondelag 2016

32/16 11/01653-46 Foran årsmøte til Norges Bondelag 2016
Det ble vedtatt at Tone Rubach, Arild Heim og Bernhardt Halvorsen møter som utsendinger fra Troms Bondelag. Hovedinnlegget fra Troms Bondelag holder utsending Tone Rubach, tema som fylkesstyret ønsker å ta opp er distriktslandbruket og sentralisering av landbruket.

33/16 14/00641-5 Nordnorsk økomatpris
Fylkesstyret sender inn Forsvaret som sin kandidat til Nordnorsk økomatpris. Den eller de som får prisen skal ved sin virksomhet ha gjort en spesiell innsats for å fremme produksjon eller forbruk av økologisk mat i eller fra Nord-Norge. Prisen består av et pengebeløp på kr 50 000,- og et diplom.

34/16 10/00965-9 Regnskap Troms BL pr. 120516

35/16 15/00082-11 Rapport utvikling i jordbruket i Troms- hva nå?
Troms Bondelag har fått overlevert rapporten «Utvikling i jordbruket i Troms» av Agrianalyse. Rapportens innhold tas til orientering. Fylkesstyret ønsker å bruke innholdet i rapporten videre i en ny rapport som kan peke på det potensialet som finnes i landbruket i Troms og hvilke virkemidler som må til for å muliggjøre dette.

36/16 11/01653-41 Resultat av styreevaluering 2015

37/16 13/01439-3 Hålogalandssamlinga 2016 - Troms Bondelag kursinnhold tema utmark
Troms Bondelag har ansvar for å fylle 5 timer av kursprogrammet på Hålogalandssamlinga innenfor temaet «Bruk av utmarka».

38/16 16/00361-7 Intern høring om veterinære vaktdistrikt- Troms

Hver enkelt kommune har ansvar for veterinærdekningen i sitt område 24 timer i døgnet. Fra staten bevilges ca kr 750 000,- årlig til hvert av landets 161 veterinære vaktdistrikter for å bidra til 24-timersdekning. Mange steder, der kundegrunnlaget til veterinærene er gode, bruker kommunene ingen egne midler for å sørge for veterinærdekning hele døgnet. I mindre dyretette områder har noen kommuner valg å ansette veterinærer for å sørge for god nok dekning, mens andre gir driftstilskudd for å sikre god nok dekning. Det er 11 år siden LMD og Veterinærforeningen sist forhandlet om vaktdistrikter og den veterinære vaktordningen. Nå har Landbruksdirektoratet fått hjemmel til å gjøre endringer i ordningen. Direktoratet ber i den anledning om innspill på om, og eventuelt hvordan, det er mulig å bruke vaktmidlene på en bedre måte enn i dag. Det er viktig med veterinærvakt når en driver husdyrproduksjon. Det må sikres god dekning i alle områder. Dagens inndeling i Troms mener vi i noen områder er helt i grenseland for hva som er forsvarlig og en utvidelse av områdene vil kunne føre til dårligere beredskap og tilbud. Ved en utvidelse av områdene vil en ha bruk for flere veterinærer på vakt for å kunne dekke hele området innen rimelig tid.

39/16 14/01096-47 Innspill til høring om forslag til å oppheve konsesjonsloven og boplikten

Troms Bondelag ønsker ikke at konsesjonsloven skal endres. Vi mener at det lille arealet av matjord vi har, må brukes til matproduksjon. De foreslåtte endringene vil kunne føre til mer spekulasjon og situasjoner der gårdbrukere må konkurrere boligutbyggere og andre aktører. Vi er mot endringer som gjør det enklere for selskap å eie jorda. Troms Bondelag vil fortsatt ha lokalt og personlig eierskap til matjorda.

40/16 11/01653-48 Møteplan høst 2016

41/16 15/00082-14 Veien videre - nytt prosjekt?

Fylkesstyret har tidligere vedtatt at de ønsker å gå videre med resultatene i rapporten om «Utviklingen i jordbruket i Troms». Organisasjonssjefen jobber videre opp mot Nibio og kommer tilbake med forslag til prosjekt som fylkesstyret behandler.

42/16 16/00589-1 Innhold ledermøte Troms Bondelag 2016

Ledermøte skal være en opplæringsarena for tillitsvalgte, både de i fylkesstyret og for lokallagsledere. I år ønsker vi å gi fylkesstyremedlemmene litt ekstra plass i ledermøte. Alle fylkesstyremedlemmer tar ansvar for hvert sitt tema, presenterer det og leder hver sin gruppe gjennom ulike poster.

43/16 16/00590-1 Troms- politisk arbeid høsten 2016 og våren 2017

Troms Bondelag aktiviteter høst/vinter 2016/2017:

44/16 16/00591-1 Høring og offentlig ettersyn- regional planstrategi 2016-2019 Troms

Høringsdokumentet har vært sendt ut til lokallaga, ingen merknader er kommet inn i løpet av sommeren.

45/16 16/00590-2 Strategiplan Nordnorsk Landbruksråd 2017 -2022

Troms Bondelag sender følgende innspill til Nordnorsk landbruksråd:

- Nordnorsk Landbruksråd skal flagge den Nordnorske fanen! Saker som prisløypa på lammeslakt bør være prioritert, da nordnorske produsenter har mindre forutsetninger for å levere på tidspunkt for høyest pris. Nord-Norge må stå sammen om de vanskelige sakene f.eks ulemper i Samvirke for produsenter i nord.
- Nordnorsk Landbruksråd må arrangere en møteplass for alle organisasjoner og legge opp til muligheter for interne møter for disse i tillegg til fellesarenaen. Viktig å få tid til å diskutere næringspolitisk arbeid.
- Må gjennom prosjekter få på plass et system for å sikre at produkter som selges som nordnorske eller arktiske faktisk er det
- Mer næringspolitisk arbeid – opprettholde kontakten med nordnorske stortingspolitikere. Hvis NNLR skal legge til rette for slike møter er det viktig at man sender flere deltakere slik at man sikrer at det møter bønder fra alle tre fylkene.

46/16 16/00755-2 Høring, handlingsplan Inn på tunet i Troms 2017-2019

Fylkesmannen i Troms har sendt ut handlingsplan for Inn på tunet 2017-2019 til høring, fristen for innspill er 15.november. Troms Bondelag har vært aktivt med i arbeidsgruppa for Inn på tunet, med fylkesleder Asgeir Slåttnes som sin representant.

47/16 13/00674-4 Høring- tilskudd til sertifisert settepotetavl

Fylkesstyret sender innspill til Norges Bondelag, Troms Fylkesting ved fylkespolitikere og stortingsrepresentanter. Forslaget fra Troms Bondelag var å beholde frakttilskuddet uendret eller at det utformes slik at den maksimale egenandelen ikke økes. Dette er en svært viktig sak for nordnorsk sette- og matpotetproduksjon! I høringsbrevet står det at man er klar over ulempene med bortfall av distriktstilskudd, men at den foreslåtte fraktordningen vil gjøre det mer attraktivt for nordnorske produsenter å kjøpe nordnorsk settepotet. Vi stiller oss sterkt undrende til denne argumentasjonen når bortfall av distriktstilskuddet i praksis betyr kroken på døra for nordnorske settepotetprodusenter. Foreslåtte endringer er i strid med regjeringens mål om økt matproduksjon i hele landet, og vil altså høyst sannsynlig føre til avvikling av settepotetproduksjon i nord, med de konsekvensene det vil medføre.

48/16 11/01653-49 Innlegg til fagnettverksamling Gibostad landbruksskole

Troms Bondelag har fått forespørsel om å holde et innlegg på fagnettverkssamling til Gibostad vgs. Det er ønskelig at vi skal si noe om hva vi ønsker at skolen skal tilby av fag og kompetanse. Troms Bondelags innlegg hadde følgende tema: Hospiteringsordninger hos gårdbrukere. Relasjoner til næringa- skape kontaktflater. Videreutvikle de relasjoner.

Moderne anlegg. HMS- kurs praktisk HMS arbeid, slik at de elevene får dette kurset og er kvalifisert formelt. Inspirerende, oppdatert kunnskap og tilstedeværende lærere.

49/16 15/00082-15 Hvordan snu utviklingen i Troms-landbruket?
Fylkesstyret vedtok at de ønsker å gå videre med innholdet i rapporten fra Agrianalyse om Tromslandbruket. Prosjektskissen godkjennes og sendes inn med de merknader som er innkommet og fylkesstyret setter av 100 000kr til rapporten.

50/16 16/00590-3 Innhold på møter med politiske parti i Troms og Mattilsynet i Troms 2016
Innhold på møte med Mattilsynet: Salg av småfe- øremerking. Språk på de som kommer fra Mattilsynet. Levering av døde dyr, samarbeid med veterinærinstituttet. Retningslinjer for bonden. Laboratoriet på meieri som legges ned.

51/16 13/00520-14 Medlemsverving

52/16 11/01653-50 Godtgjørelse

Administrasjonen og representanter fra fylkesstyret ser på godtgjørelsene, og legger eventuelt frem forslag til endringer for årsmøtet 2017.

53/16 16/00532-13 Troms- Innspill til valgnemnda i Norges Bondelag
Fylkesstyret skal foreslå to navn til valgnemnda i Norges Bondelag og dette utsettes til første styremøte 2017.

54/16 16/00901-1 Innspill til jordbruksforhandlingene 2017 til Troms fylkesting og Sametinget

55/16 16/00902-1 Tidsløype for behandling av ny jordbruksmelding
Regjeringen har varslet at det kommer ny jordbruksmelding på høring. På grunn av korte frister vil det gi utfordringer med å kjøre en lang og god prosess med lokallaga, men vi må gjøre et forsøk.

56/16 10/00965-10 Regnskapsrapport

57/16 15/00082-17 Hvordan snu utviklingen i Troms- tidsløype
I prosjektet er det lagt opp til intervjurunder, Troms Bondelag må gi innspill på hvem som skal intervjues og navn oversendes Agrianalyse.

58/16 11/01653-54 Bruk av sosiale medier

Troms Bondelag bør bli mer synlig på Facebook. En måte å få opp aktiviteten på er å ha flere administratorer på vår eksisterende FB side. Et styremedlem legges til som administrator i tillegg til de to som allerede administrerer.

Styretur til Møre og Romsdal april 2016

Troms Bondelag var på gjenvisitt til Møre og Romsdal Bondelag 11. og 12. april. Vi har mange likheter med dette fylket. Samme utfordringer innen landbruket, samme struktur, men noe ulikt klima.

Turen gikk fra Molde og videre til gårdsbesøk i Romsdalen og på Nordmøre. Felles styremøte ble også avholdt.
Første stopp var gårdsbesøk hos melkeprodusent Øyvind Krakeli på Istad i Molde.
Han driver i samdrift i nytt stort kufjøs til 8 mill kr. med melkerobot sammen med sønnen Jon Olav. Nytt fjøs sto ferdig i 2013, og rommer 45 mjølkekyr og 40-50 ungdyr.

Videre gikk ferden til Sunndalspotet. På Sunndalsøra fikk vi orientering og omvisning ved Sunndalspotet av potetgründer Ivar Grødal og daglig leder Ivar Bakken. Spesialiteten er dyrking og pakking av varemerket Sunndalspotet, som er dannet av bønder i kommunen og står for stor del av totalt potetsalg i fylket. Sunndal har 76 prosent av potetarealet i Møre og Romsdal. Selskapet er eid av 12 potetbønder i Sunndal og omliggende kommuner, og kan vise til en solid produksjonsvekst – fra en årsomsetning på 6–7 millioner kroner i 2006 til 35–37 millioner i inneværende år.

Neste stopp var gårdsbesøk på Kårvatn i Todalen. Rundt langbordet i gardstunet orienterte bonde Gudmund Kårvatn om den allsidige drifta på fjellgarden. Han har 25 Angus mordyr, har gode beiteforhold, og satser på kjøttproduksjon med leveranse til Mathallen i Trondheim. I tillegg satses det på turisme med selvbetjeningshytter i samarbeid med turistforeningen, og fra nyoppført låvebygg drives Kårvatn Fjellutstyr med blant annet butikkutsalg på låven.

På Vårsøg Hotell i Surnadal holdt fylkesstyrene i Troms og Møre og Romsdal felles styremøte. Her ble flere landbrukspolitiske saker og utfordringer tatt opp, bl.a. Bondelagets utkast til nytt næringspolitisk program.

Etter styremøtet tirsdag var det først gårdsbesøk hos ammekuprodusent Sivert Mauset i Surnadal. Han har bygd nytt fjøs for kjøttproduksjon. Og nyfjøset er et rent massivtrefjøs uten annen isolasjon enn trevirke i veggene. Det er bygd for å gi god ventilasjon og godt inneklima for dyra, noe som har fungert veldig bra.

Vi avla også et besøk til sauebonde Solmund Solstad. Han er 26 år og driver i dag hjemgården som han tok over etter sine foreldre i 2011, etter å ha forpakta en annen gård siden 2008, da han var 18 år gammel. Det meste av jorda han disponerer er leiejord, med kun 90 selveid daa av 490. Driftsgrunnlaget for gården er 300 vinterfora sauer i nybygd fjøs og ca. 40 livkviger i året. Sauen er det Solmund trives best med. Han er også veldig fornøyd med det gode produsentmiljøet som er i Surnadal med mange unge bønder. Solmund var i 2015 en av fem finalister i kåringa av årets unge bonde.

Den felles styreturen for Troms Bondelag og Møre og Romsdal Bondelag ble avsluttet med orientering og omvisning i det nye storfjøset som melkeprodusent Jan Erik Glåmen i Halsa har satt opp i Halsa. Han arrangerte åpen dag og offisiell åpning lørdag 12. mars, og med hele 900 besøkende innom garden i løpet av dagen. Nybygget omtales om gigantfjøs med plass til 120 mjølkekyr og 900 tonn i kvote. Til fjøsåpningen ble også disse fakta nevnt: 1800m2 dyrerom – 2300m2 totalt. Side by side melkegrav 2x10 plasser. Doble liggebåsrekker. 120 liggebåser. Sand i båsene. Store gangarealer. Wire gjødseltrekk. Kudriver i oppsamlingsareal. Hydraulisk bro på fôrbrett. Fôrskyverrobot. Kjørbart fôrbrett. Naturlig ventilasjon.

En flott tur og fylkesstyret er klar på at det er viktig å besøke andre fylker for å se, lære og ikke minst dele kunnskap.

5. Innspill til jordbruksforhandlingene

Jordbruksforhandlingene 2016 – Innspill fra Troms Bondelag

1. Oppsummering

Stortinget har satt seg et mål om økt matproduksjon basert på bruk av norske ressurser. Vi ser samtidig at overføringen fra Staten til næringa nå har nådd smertegrensen og at næringen nå tærer på hverandre. Politikken som føres i dag, mener vi er lite fremtidsretta for å kunne øke produksjonen.

Troms fylke har store utmarksressurser og vi mener at ved en stimulering til økt bruk av disse ressursene, samt styrking i økonomien til grovfôrproduksjonen, vil Troms kunne bli en betydelig bidragsyter for å nå Stortingets mål.

De senere årene har vi sett en alvorlig arealnedgang i Troms, jord tas ut av drift og gårdsbruk legges ned, denne trenden må snus om man skal ha landbruk i Troms i fremtiden.

År for år blir det vanskeligere å prioritere hvilken produksjon som skal få ved årets oppgjør, i år er det intet unntak. I Troms spises landbruket og matproduksjonen i alle kanter og det er langt i mellom de positive tallene. Hvis politikerne ønsker å ha et landbruk og matproduksjon over hele landet, må årets oppgjør gi et stort løft for hele distriktslandbruket. Uten dette vil sentraliseringen av matproduksjonen bare øke og dette vil skje fort!

2. Pris

Troms Bondelag mener man må hente ut de priser som er mulig i markedet, minimum generell prisstigning, med fokus på kvalitet.

3. Budsjettoverføringer

a) Investeringstilskudd: Investeringstilskuddspotten må økes, men med midler utenfor jordbruksavtalen. En må prioritere ungdom ved utmåling av investeringstilskudd, i tillegg må det innføres ekstra rentestøtte for ungdom. Investeringsmidler må først og fremst brukes til tradisjonelt landbruk.

b) Frakt: Frakttilskuddet er viktig for distriktsjordbruket, dette må beholdes og økes.

c) Pristilskudd: Av alle tilskuddsordninger, etter frakttilskuddet, er det pristilskuddet som må prioriteres.

d) Husdyrtilskudd: Troms Bondelag mener det er viktig å ivareta husdyrtilskuddet slik det er utformet i dag, med høyest sats til de første dyrene. Det bør også overføres mer fra husdyrtilskuddet for sau til kvalitetstilskudd på lam. Vi mener det må stimuleres med økte budsjettmidler til økt storfèproduksjon.

e) Prisnedskrivingstilskudd: Dersom kornprisen økes, må prisøkningen nedskrives med prisnedskrivingstilskuddet. Prisnedskrivingstilskudd på såfrø, evt. andre såvarer, dette for å stimulere til fornying av eng.

f) Driftstilskudd for melk: Beholde ordningen som i dag, både med hensyn til dyretall og distriktselementet.

g) Økt beitetilskudd vil kunne gi økt matproduksjon basert på norske ressurser.

h) Grøftetilskuddet: den generelle satsen må øke slik at utnyttelsesgraden av midlene øker. Økt dreneringstilskudd vil gi økt grovfôrproduksjon.

i) Arealtilskudd og kulturlandskapstilskuddet må økes minst på linje med prisstigninga.

j) Nydyrkingstilskudd: Vi må få på plass et nydyrkingstilskudd.

k) Velferdsordningen: Vi må få ned forskuddsbetalinga på ferie og fritid. Dette er spesielt viktig for nyetableringene.

4. Forenkling:

Troms Bondelag mener at det er viktig at forenklingene ikke må gå ut over den totale rammen. Vi mener det er store forenklingsmuligheter innen forvaltningen.

5.Miljø- og klimavirkemidler:

Troms Bondelag mener et nydyrkingstilskudd vil være et positivt miljøtiltak, man får utnytte mer av de ressursene man har rundt gården og slipper lang kjøring.

Det trengs mye midler til grøfting, ikke bare nye grøfter men også til å vedlikeholde de eksisterende.

6.Økologisk landbruk:

Nord-Norge er velegnet til å produsere økologiske bær og grønnsaker. Vi har få skadegjørere og kaldt klima, dette gjør det enklere enn sør i landet å dyrke grønnsaker uten sprøytemidler. Per i dag er det stort underskudd av nordnorske grønnsaker. Det bør satses på dyrking av økologisk bær og grønnsaker i nord. Det er overskudd av økologisk melk på landsbasis, noe som har ført til reduksjon av økotillegget. Imidlertid er det for lite øko-melk i Nord-Norge. Selv om vi generelt sett har ett melkemarked i Norge, mener vi økologisk melkeproduksjon kommer i særstilling da det er lite forenelig med økologiske prinsipper å frakte slik melk over store avstander. Det bør derfor vurderes å innføre differensiering i form av så vel pris som forholdstall for å stimulere til økologisk produksjon der det er underdekning. I årets forhandlinger må en finne fram til ordninger for landsdelen som gjør økologisk melkeproduksjon mer interessant.

7.Rekruttering og velferd:

Troms Bondelag mener at ved å kunne vise til lønnsomhet i næringa. En traineeordning mener vi også er et godt tiltak for å få økt rekruttering. Se for øvrig pkt. 14

8.Investeringer og kapitaltilgang:

Det er viktig at IN sine rammer er store, rammene må gjenspeile kostnadene ved å bygge. Norges Bondelag må være aktive mot private finaniseringskilder.

9. Melk (ku og geit):

Generelt:

Distriktstilskuddene i melkeproduksjonen er et målrettet og virkningsfullt virkemiddel for å opprettholde melkeproduksjonen i distriktene. Ved siden av gode investerings- og finansieringsordninger vil distriktstilskuddet gi økonomisk effekt i drifta, og være med på å sikre rekruttering til næringa.

Distriktstilskuddet økes med 40 øre per liter. Sone G og H må løftes spesielt med bakgrunn i den svake produksjonsutviklinga i dette området.

Struktur:

Det har over år vært en utvikling mot større enheter i melkeproduksjonen. I forbindelse med eierskifte og fornying av driftsbygninger har en samtidig utvidet produksjonen betraktelig. Det har også vært nødvendig for å få til økonomien ved nybygg. Regjeringen ønsker å forsterke strukturutviklingen. Det er viktig at de økonomiske rammevilkårene for dem som ikke bygger ut blir svekket. Dette vil føre til økt avgang av små og middelstore bruk, og produksjonen vil ikke bli kompensert ved økt kapasitet hos dem som er igjen.

Melke- og storfekjøttproduksjonen er fundamentet i distriktslandbruket, og Nord-Norge må gis et skikkelig løft i årets jordbruksavtale.

Geit: Geitenæringa har gjennomført et kjempeløft gjennom saneringsarbeidet. Bygningene er modernisert og bygd ut, og næringa har greid å tilpasse kvaliteten til industriens og markedets krav. Nå står en klar til å utnytte de store investeringene som er gjort.

Troms Bondelag vil peke på den negative produksjonsutviklingen vi har for geitemelk i landsdelen. Økonomien bør styrkes gjennom grunntilskuddet. I forhold til kumelk vil produksjonen på den enkelte gård være lavere, og arealet også tilsvarende mindre. Derfor må grunntilskuddet økes.

Troms Bondelag mener grunntilskuddet for geitmelk bør økes med 30 øre per liter.

10. Kjøtt og egg:

a) Svineproduksjonen har de senere år hatt vanskelige tider med overproduksjon og lave priser. Målprisen for svin økes med 1,5 kr, forutsatt at kraftfôrprisen ikke økes i noe særlig grad.

Vi registrerer at det er underskudd på storfekjøtt i markedet. Storfèkjøttproduksjonen må prioriteres under årets forhandlinger, en må stimulere til økt produksjon hos de som fôrer opp kalver ved melkeproduksjonen og de som har ammekyr. Troms Bondelag ønsker ordninger som bidrar til at kjøttprodusentene beholder sine dyr fram til slaktemoden alder.

11. Grønnsaker og potet:

Distriktstilskuddet for potetproduksjon må utvides til også å gjelde grønnsaker. Troms Bondelag anser at det ligger innenfor formålet med tilskuddet. Grønnsaksproduksjon i marginale strøk er minst like utfordrende som potetproduksjon, samtidig som det er et stort underskudd av nordnorsk produserte grønnsaker. Dette vil være et viktig bidrag til oppbygging av en volumproduksjon av grønnsaker i nord, samt å kunne beholde/styrke miljøet og kompetansen. Grønnsaker er den eneste av nordnorske produksjoner som ikke gir kvantumsavhengige distriktstilskudd. Denne produksjonen vil bidra til både å styrke bosetningen i mange grender samt å styrke næringsgrunnlaget på enkelte bruk. Produksjonen må gis distriktstøtte på lik linje med andre produksjoner. Det vil også resultere i mer kortreist mat.

Distriktstilskuddet for potetproduksjon og settepotetproduksjon i Nord-Norge bør heves med 0,10 kr til 1,40kr. Utgiftene i potetproduksjonen har økt, samtidig har det vært en stor kvalitetsskjerpelse innen potetproduksjon.

12. Korn:

Vi må stimulere til å dyrke korn i de områder som er egnet for dette. Det er viktig med gode ordninger slik at det ikke er attraktivt å satse på andre produksjoner.

13. Erstatningsordninger:

Det er viktig med gode erstatningsordninger.

14. Skatt/avgift/avskrivinger/fond:

Skatt og avgifter har innflytelse på mulighetene til økonomi i næringa. Spesielt bør en vurdere mulighetene til å få opprettet investeringsfond i forbindelse med eiendomsoverdragelser og framtidige investeringer. Troms Bondelag mener det må på plass en ordning for investeringsfond for gårdssparing for ungdom/rekrutter. Samtidig må finansieringsordninger for nye brukere videreutvikles og styrkes. Distriktseffekten i finansieringsordningene må ivaretas for å sikre melkeproduksjon i hele landet, og råstoff til industrien

15. Annet:

Rovdyrproblematikken må frontes bredt, selv om dette ikke er en del av jordbruksforhandlingene. Som skrevet i oppsummeringen, mener Troms Bondelag at vi ikke kommer til å kunne utnytte våre grasressurser fullt ut så lenge vi har de store utfordringene med tap av beitedyr til rovdyr.

A**ksjoner**:

Troms Bondelag mener eventuelle aksjoner må legges til byer og tettsteder. Vi støtter en felles markering i Oslo.

Telledatoen for sau:

bør flyttes til 1.juli. I dag settes utrangerte dyr på, og beholdes til etter nyttår. Lammene som settes på telles ikke med per 1.januar. Dersom telledatoen flyttes til 1.juli, luker vi bort uproduktive dyr, og får med alle de dyrene som er produktive.

6. Organisasjonsarbeid

Godt lokallagsarbeid er vårt viktigste verktøy til fellesskap og makt!

Medlemskontigenten er Bondelagets viktigste inntektskilde, og er avgjørende for hvilke muligheter som finnes for å løse de arbeidsoppgavene som ligger foran oss. Mange enkeltpersoner og lokallag gjør en god jobb for å verve medlemmer, men vi blir ikke flere når vi alltid mister noen også. Medlemsverving er ei prioritert sak i hele organisasjonen og er tema på styremøter, i nyhetsbrev til medlemmer, på årsmøter og på ledermøtet. På nesten alle styremøter er medlemsverving oppe som orienteringssak. Det viktigste når det gjelder verving er å huske å spørre om dine kolleger vil være med:"Tørre å spørre"!

Et argument for å overbevise nye medlemmer må være å vise til Bondelagets forhandlingsrett for landbruket og pådriver for politisk forståelse for matproduksjon i Norge. Vi ønsker produksjon på gårder med ulik størrelse og aktivitet i lokalsamfunn. Det er viktig at vi verver nye medlemmer for å øke medlemsmassen – et høyt antall medlemmer gir større politisk tyngde og større påvirkningsmulighet.

a. Regionmøter 2016:

25. og 26.januar var det duket for de årlige regionmøter i Troms Bondelag. Vi startet som før i Nordreisa, videre til Balsfjord første dag. Andre dag ble det avholdt møter i Bardu og Harstad. Aleris Nord var med på møtene første dag. De orienterte om behovet for fosterhjem og beredskapshjem i Troms. De kunne vise til svært gode erfaringer hvor gårder er knyttet opp mot denne tjenesten. Det er ønskelig å få flere gårdbrukere til å bli fosterforeldre i Troms.

Øvrig diskusjoner på regionmøtene var jordbruksforhandlinger og andre landbrukspolitiske saker.

b. Årsmøtet i Troms Bondelag

Årsmøtet for Troms Bondelag ble avholdt på Scandic Grand Hotell i Tromsø 16. og 17. mars 2016. Årsmøtet ble åpnet av Elin Jørgensen, varaordfører i Tromsø kommune. Årsmøtet ble så hilset av gjester fra FMLA Troms, Senja videregående skole avdeling Gibostad og Troms Landbruksfaglige senter, Troms Bygdekvinnelag og Tine MN.

Leders tale omhandlet endringer i landbruket i Norge og ble godt mottatt av forsamlinga, og mange tok ordet i debatten i etterkant.

Arbeidsplanen for Troms Bondelag 2016 – 2017 ble vedtatt som følger:

- Rovvilt
- Politisk arbeid
- Lokallagsarbeid, stimulere til mer aktivitet i lokallagene
- Rekruttere flere tillitsvalgte
- Rekruttering til næringa
- Verving, stimulere lokallaga til å verve flere medlemmer
- Delta i planleggingen av Hålogalandssamlingen
- Åpen Gård
- Sekretær, Ajna Nystad og Hanne Storteig fra resolusjonskomiteen la frem følgende forslag til uttalelse fra årsmøtet:

RESOLUSJON FRA ÅRSMØTET I TROMS BONDELAG 2016

Til Norges Bondelag:

Grovfôrutvalg i Norges Bondelag

Årsmøtet i Troms bondelag ønsker at det settes mer fokus på agronomi og grovfôrproduksjon. Vi ønsker derfor at Norges Bondelag oppretter et grovfôrutvalg. Utvalget skal ha som hovedoppgave å arbeide for økt mengde og bedre kvalitet på norskprodusert grovfôr over hele landet. Viktige temaer for utvalget vil for eksempel være økonomi, sortsutvikling, agronomi, hydrologi og mekanisering.

Distriktslandbruket

Årsmøtet i Troms Bondelag mener at det er viktig å satse på distriktslandbruket som er bærebjelken i norsk matproduksjon. Det må satses på å produsere mer mat på nordnorske ressurser og alle produktive areal i Troms må derfor utnyttes best mulig. For å opprettholde og øke den norske selvforsyningsgraden må arealer som egner seg til kornproduksjon brukes til det, og arealer som egner seg til gras og beite brukes til grovfôrproduksjon. Derfor er det viktig å ivareta bruksstrukturen slik at de små og mellomstore bruk også er levedyktige i fremtida, og fagmiljøene opprettholdes. Landbruket er svært viktig for beredskapen i nord.

Fraktkostnader

Troms Bondelag vil sterkt advare mot endringer av fraktordningene, da de er helt nødvendige for å opprettholde matproduksjonen i distriktene. Fraktordningene må være prioritert i "Næringspolitiske Program 2016-2020" i Norges Bondelag.

Til media:
Sats på landbruket i Troms
Årsmøtet i Troms Bondelag mener at distriktslandbruket er bærebjelken i norsk matproduksjon. Det må satses på å produsere mer mat på nordnorske ressurser og alle produktive areal i Troms må derfor utnyttes best mulig. Troms fylke har landets beste beitearealer. Derfor er det viktig å ivareta bruksstrukturen slik at de små og mellomstore bruk også er levedyktige i fremtida, og fagmiljøene opprettholdes. Landbruket er svært viktig for beredskapen i nord.

Investeringsvirkemidler

Årsmøtet i Troms Bondelag er bekymret for mangelen på investeringsvirkemidler i landbruket. For at kumelkproduksjonen i fylket skal opprettholdes må det investeres i godkjente driftsbygninger. De fleste gårder som produserer melk i dag, er ikke godkjente i forhold til løsdriftskravet 2024. Årsmøtet i Troms Bondelag krever at det etableres overgangsordninger, dispensasjoner, finansiering eller andre tiltak som gjør det mulig å innfri løsdriftskravet. Strukturutviklinga må ikke gå på bekostning av små og mellomstore bruk.

c. Årets Lokallag

Kåfjord Bondelag har nesten doblet medlemstallet det siste året og har et høyt aktivitetsnivå. De er en stor inspirasjon for andre lokallag, konkluderer ordfører i Norges Bondelag.

Ordfører i Norges Bondelag, Arne Magnus Aasen overrakte prisen for årets lokallag, og han bemerket at laget har nesten doblet medlemstallet det siste året og styret har hatt et høyt aktivitetsnivå, og at Kåfjord er til stor inspirasjon for andre lag.

Juryen begrunnelse var det samme som ordfører presiserer, men i tillegg at flertallet i styret det siste året har vært kvinner under 30 år. Kåfjord Bondelag har også gjennom hele året drifta laget med kreativitet og godt organisasjonsarbeid, god kontakt med samarbeidspartnere, politikere og kontaktnettverk. Samtidig har laget hatt stort fokus på rekruttering, og samtidig jobbet positivt innad i kommunen, men også regionalt. Samt sosiale sammenkomster og Åpen Gård, sier juryen i sin kommentar til utnevnelsen for årets vinner.

d. Ledermøtet i Troms Bondelag

Troms Bondelag arrangerte sitt ledermøte i ærverdige omgivelser på Hamnvik Brygge på Ibestad. Leder i Ibestad Bondelag, Einar Johan Dons, og hans familie sørget for en fantastisk ramme for årets ledermøte. Fantastiske omgivelser og nydelig servering ga lokallagslederne et perfekt utgangspunkt for et flott ledermøte, og det må vi konstatere at det ble. Gode diskusjoner satte sitt preg på møtet som blant annet tok opp tema som prisløypa på lam i Nord-Norge. Norturas Jakob Simonhjell, som er direktør for totalmarked kjøtt og egg, fikk opp engasjementet i salen, og den diskusjonen holdt temperaturen langt over oppsatt tid. I tillegg hadde ledermøtet besøk av Lars Petter Bartnes og Jon Erik Johansen fra Norges Bondelag og Turid Næss fra TINE som både bidro med egne innlegg og deltok i gruppearbeid. Disse bidra alle til formidling av ny kunnskap og nyttig informasjon til lokallagsledere, styret og administrasjonen som alle var samlet på Donsegården.

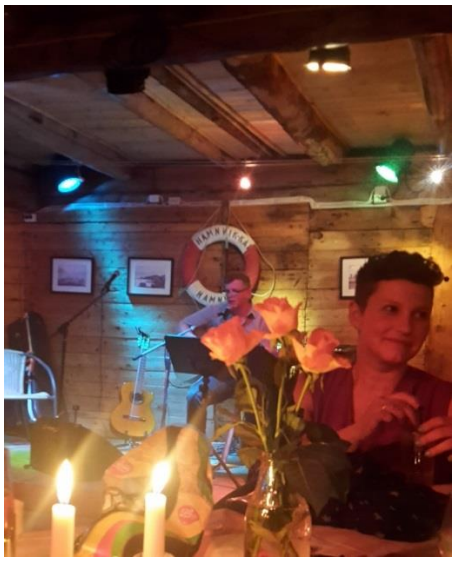

Fra ledermøtet på Donsebrygga i Hamnvik. Lokallagsleder i Ibestad Bondelag og eier av brygga, Einar Johan Dons sees i bakgrunnen. Han underholdt med flott musikk fra scenen. Foran Tone Rubach, fylkestyremedlem.

e. Besøk av generalsekretær Per Skorge og organisasjonssjefene i Norges Bondelag.

Organisasjonssjefene i Norges Bondelag ytret et ønske for noen år siden, at de på sine årlige samlinger kunne møtes i de ulike fylker, dette for å blant annet kunne få bygge mer kunnskap om matproduksjon i de ulike fylkene. 28. -30. av august var det organisasjonssjefen i Troms sin tur å arrangere tur for sine kollegaer og generalsekretæren.

Det var kun to dager til rådighet, så deler av fylket måtte prioriteres. Gjengen landet på Evenes og kjørte kystveien opp til Bardu. Der var de to netter inne ved Leina før turen gikk tilbake til Bardu og besøk hos Forsvaret på Setermoen. Forsvaret har i de senere år utvidet sine områder hvor de avholder øvelser, deriblant også øvelse på dyrket mark. Vi fikk en god dialog om utfordringer med øvelse på og nær dyrket mark.

Videre gikk turen til potetprodusent Stig Are Rydningen. Der fikk vi se innhøsting og smake ulike potetsorter og grønnsakssorter som produseres i Troms. Kristin Sørensen fra Tromspotet var der og informerte om satsingen på potet og grønnsaker i indre Troms.

Siste gårdsbesøk var hos melke- og gulrotprodusent Rune Hokstad, han har nettopp bygd ny melkefjøs og vi fikk en flott omvisning, samt informasjon om byggeprosess og valg underveis.

Foto: Arnar Lyche

f. Regional reindriftsplan

roms Bondelag ved organisasjonssjefen har vært brukt mye tid på arbeidet med å få en plass i arbeidsgruppene til Regional reindriftsplan i Troms. Dette har vi dessverre ikke lykkes med.

Troms Fylkeskommune igangsatte i fjor vinter et arbeid med å lage en Regional reindriftsplan. Troms fylke er et foregangsfylke for dette arbeidet, andre fylker vil komme etter og se til arbeidet som er gjort i Troms. Derfor er det svært uheldig at Troms Bondelag ikke ble invitert til oppstartsmøte i februar, men fikk først etter henvendelse til fylkeskommunen en invitasjon. Fylkesleder og organisasjonssjefen møtte for Troms Bondelag i Tromsø.

I møte kom det frem at alle arbeidsgrupper var nedsatt og igangsatt og at det ikke er plass for hverken Troms Bondelag eller Forsvaret i disse gruppene. Troms Bondelag har i ettertid sendt flere brev til Troms Fylkeskommune hvor vi ber om å få en plass i arbeidsgruppa areal. Troms Høyre har støttet oss i dette og fremmet en interpellasjon på fylkestinget i juni, hvor de foreslo at vi skulle få en plass. Flertallet i fylkestinget stemte imot dette forslaget. Etter dette sendte vi en henvendelse til Sivilombudsmannen, men fikk ikke dem til å ta opp saken.

Så per i dag går arbeidet med Regional reindriftsplan i Troms uten at vi, som representerer den største andel grunneiere i Troms, får tilstrekkelig mulighet til å delta i og påvirke arbeidet.

Dette er svært uheldig og gir oss ikke tilstrekkelig muligheter til å komme i dialog med reindriften i dette arbeidet.

Foto: Arnar Lyche

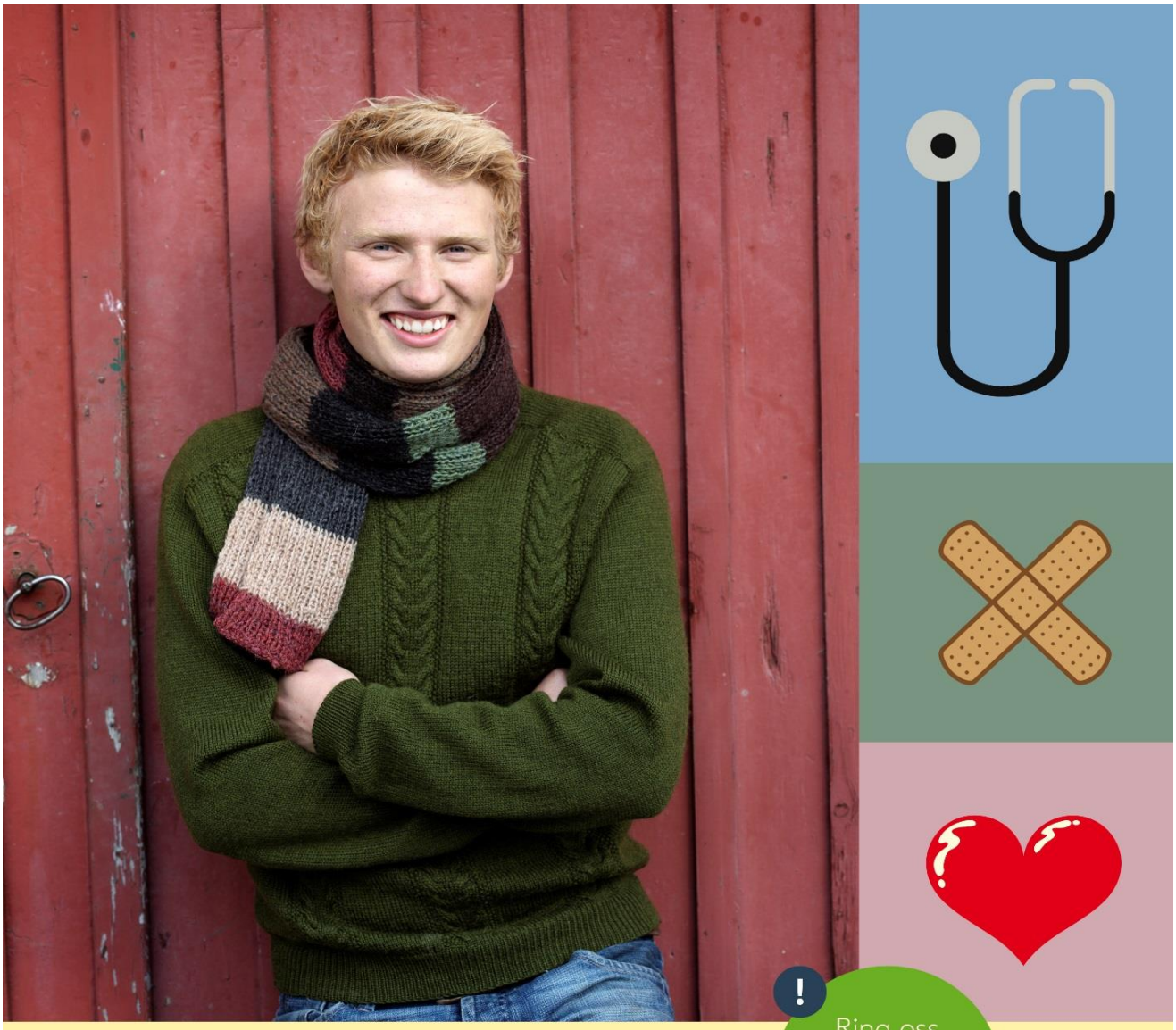

Ring oss på **03100,** så hjelper vi deg

Har du benyttet deg av medlemsfordelene dine?

Som medlem av Norges Bondelag kan du få store fordeler hos oss:

- svært god pris på dødsfallsforsikring og ulykkesforsikring
- 20 prosent rabatt på private forsikringer
- inntil 29 prosent rabatt på driftsforsikringer, ytterligere 16 prosent rabatt ved god risikoscore
- ekstra rabatt på bilforsikring for ungdom

Kontakt oss på telefon 03100
eller les mer på gjensidige.no/landbruk

Gjensidige

A13_048.1/06.2016/Foto: Jo Michael de Figueiredo

7. Andre aktiviteter

- **Forum for Kompetanseutvikling på Haraldvollen:**
  Fylkesmannens landbruksavdeling inviterte 16. februar til fagseminar angående agronomi og rekruttering. Det var godt oppmøte og fra Troms Bondelag deltok flere styremedlemmer.
- **Samarbeid med Gjensidige.**
  Som en del av samarbeidet Norges Bondelag har med Gjensidige, så gjennomfører vi også årlige regionale samarbeidsmøter med Gjensidige.

Organisasjonssjefen var i møte med Reidar Vinje 11.januar i Harstad. Tema som var diskutert er medlemsfordeler, brannsikkerhetsdag og utbetaling for gjennomført el-kontroll.

- **Partnerskapsmøte i Tromsø 25.februar.**
  Partnerskapet består av representanter fra Fylkesmannen sin landbruksavdeling, Innovasjon Norge, Sametinget, Troms Fylkeskommune 30. og 31.mars
- **Miljømila i Troms.**
  Organisasjonssjefen deltok på Miljømila som ble arrangert av miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen. Tema var blant annet motorferdsel i utmark.
- **Stormøte angående ny landbrukspolitikk i Tromsø**
  her var det både representanter fra styret og administrasjonen til stede. Leder i Troms Bonde- og Småbrukarlag, Birger Bull, åpnet møtet og mante til diskusjoner angående landbrukspolitikken både i møtet og i alle andre arenaer, da vi trenger å få økt fokus på norsk matproduksjon. Vegard Vigdenes fra Stjørdal og Meråker Bonde- og småbrukarlag summerte opp dagens situasjon i landbruket. Han er mannen bak "Aksjon ny landbrukspolitikk", og forklarte litt bakgrunnen for at denne aksjonen oppsto. Odd Magne Harstad fra NMBU sitt innlegg handlet om klimagasser og melkekyr. Melkeproduksjonen er effektiv, miljøvennlig og utnytter grovfôrressurser. Men vi må ikke øke ytelsen per ku mer enn det er i dag, da vil vi minke grovfôrandelen av fôrseddelen i så stor grad, at 1 mill. daa vil gå ut av drift. Han mener løsninga på manglende kjøttproduksjonen i landet i dag, er å senke ytelsen per ku og drive med kombinert drift, i stedet for å drive med ammeku, som krever så store arealer. Svenn Arne Lie, forfatter av boka "En nasjon av kjøtthuer" holdt et foredrag om norsk landbruk og selvforsyninga i landet. Per Olaf Lundteigen snakket om veien videre i norsk landbruk - forbrukermakt og kjedemakt i forbindelse med narasinsaken. Ærlighet i den norske landbruksproduksjonen er viktig, og slik som den fungerer i dag er det økende brukt av importerte innsatsfaktorer, og det er ikke det vi formidler til forbruker. Det grønne skiftet bør inneholde grep for å få opp lønnsomheten i primærnæringene, så vi prioriterer de fornybare ressursene og ikke de fossile. Får vi dette til å gi økonomisk lønnsomhet vil rekrutteringa gå av seg selv. Jordbrukspolitikk er en samfunnssak, og ikke en politikk for bønder. Bønder må gjøre den største jobben for å skaffe nok og trygg mat fra norske arealer slik at vi får en tryggere matforsyning. Denne maten skal produseres på en mest mulig samfunnsøkonomisk måte og gi lønnsomhet til bonden.
- **Prosjektpresentasjon «Endret arealbruk og utviklingen av landbruket i Troms»**
  av prosjektleder Hanne Eldby i Agri Analyse. i Troms Bondelag opplever at det har vært store strukturendringer i norsk jordbruk de siste årene, men Troms skiller seg ut med større strukturendringer enn resten av landet. Samtidig viser en fersk sammenstilling av tall fra Felleskjøpet at grovfôrkostandene i Troms er spesielt høye. Arealfall og redusert produksjon er ikke noe unikt for Troms. Arealet faller i landet generelt, antall drøvtyggere som skal utnytte fôret minker og kornarealet avtar. Med andre ord prater vi om at Troms synes i å være i front av en generell trend i Norge, der vi ikke lenger greier å utnytte arealene som før og produksjon på norske ressurser faller.

Tone Rubach og Jon Olav Angell klare for premiere på egen Bondesang fra Grytøy Bondelag på torget i Harstad.

Foto. Harstad Tidende

- **Verdenspremiere på ny bondefilm- og sang på Torvet i Harstad.**
  Norske bønder er ikke først og fremst kjent for film- og sangproduksjon. Men bøndene på Grytøya har brukt mye ledig tid til å lage film og sang det siste halve året. Teksten og melodien til Bondesangen er laget av bøndene på Grytøy, og sangen er det et mannskor med sangere fra Grytøy og Harstad som står for. Filmen er laga av Teater og skuespiller linja på Harstad Folkehøgskole.

Foto: Harstad Tidende

Landbruksdirektøren i Troms, Berit Nergård Nyre åpnet verdenspremieren på Bondesangen fra Grytøy Bondelag.

- **Møte etter jordbruksforhandlingene 2016**
  Troms Bondelag arrangerte åpent medlemsmøte vedrørende jordbruksforhandlingene 2016 på Bardufosstun. 1.nestleder i Norges Bondelag, Kristin Ianssen hadde en gjennomgang av årets forhandlinger, utfordringer og resultat.
- **Åpen Gård 2016**
  Kåfjord Bondelag arrangerte Åpen gård, under navnet "Bondens dag" i Manndalen. Der fikk små og store muligheten til å glede seg over store og effektive maskiner, dyr med pels, ull og fjær, hest med vogn, lokale produkter, kaffe og kaker, og interesserte bønder.
  Dette året ble det åpnet gårder også i Harstad, Kvæfjord og Balsfjord.

Bildene er fra Kåfjord Bondelags Åpen Gård i Manndalen der de kom i havn med et strålende arrangement i kjempevær. Rundt 800 besøkende må sies å være over all forventning, og det meldes om et fornøyd lokallag!Siste søndagen i august var det duket for flere Åpne Gårder her i fylket. Dette er fine familiearrangementer som ofte samler mye folk som ønsker å få et innblikk i gårdslivet. Her kan man oppleve dyrene på gården, se på maskinparken og delta på ulike aktiviteter.

I Balsfjord vardet Oddgeir Ophus og Birgitte Andreassen ved Sagelvvatn som åpnet gården sin og ønsket å bidra til å øke kunnskapen om norsk landbruk. Landbruksdirektør Berit Nergård Nyre foretok den offisielle åpningen av arrangementet.

Smågrisene på bildet var til fremvisning på arrangementet i Kåfjord.

Vertskap for arrangementet i Harstad var Anne-Rebekka Kulseng-Hansen på Sæteråsen gård. Her ble det gode besøkstall og det var kø for å se på alle dyra på

gården, nyte serveringa, delta på ridning og ellers være med på aktivitene rundt omkring på gården.

I Kvæfjord var det Trond-Inge Vebostad på Kveøya som åpnet gården i forbindelse med Kveøydagan.

- **Barnas matfestival på Holt i Tromsø.**
  Arild Heim, styremedlem i Troms Bondelag, representerte organisasjonen med stand på festivalen der nordnorsk matproduksjon var i fokus. Barnas Matfestival er i regi av 4H Troms, i samarbeid med stiftelsen Holt 4H Læringstun og matfestivalen SMAK. Denne dagen fikk barna oppleve hvor maten kommer fra, på åpen gård på Holt læringstun. Festivalen er en arena for å skape nysgjerrighet og interesse for matproduksjon, matlaging, gårdsliv, dyrking og nordnorske landbruks- og mattradisjoner.

Flere representanter fra familien Heim på stand i Tromsø Foto: Arild Heim

Medlemsendring 2006/2016			
		Bruksmedlemmer	Totalt
2006		439	980
2007		423	957
2008		404	936
2009		389	920
2010		387	915
2011		391	905
2012		394	912
2013		382	907
2014		385	927
2015		387	942
2016		377	919

Bruksmedlemmer:			
Endring 2015-2016		Endring 2006-2016	
Antall	Prosent	Antall	Prosent
-10	-2,6 %	-62	-14,1

Totalt antall medlemmer			
Endring 2015-2016		Endring 2006-2016	
Antall	Prosent	Antall	Prosent
-23	-2,4 %	-61	-6,20 %

8. Troms Landbruksselskap

28.januar var Fylkesmannen sin landbruksavdeling i Troms, representert med Bjørn Einan og Hanne Britt Haugan på besøk på fylkeskontoret for å gi sekretariatsfunksjonen for stiftelsen Troms Landbruksselskap over til Troms Bondelag. Etter regjeringsskifte i 2013, er det innført nye regler for hvilke oppgaver Fylkesmannen skal ha og ikke. Sekretariatsarbeidet for stiftelsen er en av oppgavene som nå utgår. Fylkesstyret i Troms Bondelag vedtok å påta seg arbeidet.

Styret i stiftelsen består av følgende medlemmer:

Bernhardt Halvorsen, Troms Bondelag, leder

Ragnhild Elvestad, Troms Bonde- og Småbrukarlag, styremedlem

Nils Einar Samuelsen, Troms Fylkeskommune, styremedlem

Unni Hellebø Andreassen, sekretær.

Stiftelsen har i 2016 hatt et styremøte i Lyngen 29.september. Til stede på møte var også jordbrukssjefen i Lyngen, han orienterte om hvilke gårdsbruk som er i drift og hvem som hadde så langt meldt inn sitt behov for mer jord. Det ble ette styremøte foretatt en befaring av arealene som er igangsatt med nydyrking, og de arealer som enda ikke er tatt i bruk.

Jordbrukssjefen skulle foreta en ny runde hos gårdbrukere i Lyngen, for å få klarlagt behovet for mer jord hos den enkelte.

Organisasjonssjef i Troms bondelag – Unni Hellebø Andreassen sammen med representanter fra Fylkesmannens landbruksavdeling i Troms – Bjørn Einan og Hanne Britt Haugan

KASSERERE TROMS BONDELAG

Lokallag	Fornavn	Etternavn	Adresse1	Postnr	Poststed	Mobil	E-Post
Malangen	Øivind	Buvang	Malangsveien 3437	9056	MORTENHALS	90209868	obuvang@gmail.com
Kåfjord	Nils Petter	Blomstereng	Øvermyra	9144	SAMUELSBERG	41200108	blomstereng@nordtroms.net
Skånland Og Gratangen	Albert	Simonsen	Renså	9445	TOVIK	91572909	
Ringvassøy	Magne	Johansen	Skogsfjordvatn	9130	HANSNES	99365754	
Målselv	Dag Idar	Nilsen	Fleskmoveien 150	9321	MOEN	95802303	dag-idni@online.no
Grytøy	Stein	Jakobsen	Bessebostad	9420	LUNDENES	99256215	steja2@online.no
Østre Ullsfjord	Bjørn E	Kristiansen	Djupenvegen 88	9042	LAKSVATN	91648123	even55@start.no
Dyrøy Og Salangen	Bengt K.	Andreassen	Brøstadveien 610	9311	BRØSTADBOTN	91680825	bket-and@online.no
Kvænangen	Alfon S.	Jacobsen	Storstein	9161	BURFJORD	90138275	alfonjac@hotmail.com
Andersdal/Ramfjord	Katrine	Kaino	Fossbakkvegen 8	9027	RAMFJORDBOTN	41519616	katrine.kaino@gmail.com
Lavangen	Bodil N.	Halvorsen	Moan 31	9357	TENNEVOLL	48124834	
Ibestad	Roy	Meland	Ytre Å	9454	ÅNSTAD	97633510	roy.meland@gmail.com
Storfjord	Kurt-Are	Nymo	Signaldalen	9046	OTEREN	91718433	
Kvaløya	May-Hege	Bårdsen	Leirstrandvegen 1515	9106	STRAUMSBUKTA	90111341	77640766@frisurf.no
Kvæfjord	Bernt	Mikalsen	Vik	9475	BORKENES	48184782	berntmikalsen1@gmail.com
Selnes	Ronald S.	Norheim	Selnesveien 1525	9042	LAKSVATN	90737667	ronsi-no@online.no
Balsfjord	Oddvar K.	Skogli	Strandveien 100	9050	STORSTEINNES	48050459	odskogli@online.no
Nordreisa	Widar	Marvik	Straumfjordnes 198	9151	STORSLETT	91674276	marvik@nordtroms.net
Bardu	Harald	Bjørnsen	Spongaveien	9360	BARDU	95485863	hbj21s@yahoo.no
Lyngen	Jens Richard	Robertsen	Lenangsøyrveien 514	9064	SVENSBY	47675387	jerro@online.no
Midt-Troms	Jakob Johan	Hillestad	Møllerhaugveien 361	9322	KARLSTAD	91828484	jakobjohan@hotmail.com
Trondenes	Paul	Lund	Stornesveien 90	9402	HARSTAD	41616034	paulaslund@gmail.com
Tromsøysund	Renathe	Lohne	Kvaløyvågveien 1362	9103	KVALØYA	48022830	Kattir_81@hotmail.com

Ledere Troms Bondelag

	Lokallag	Fornavn	Etternavn	Adresse1	Postnr	Poststed	Mobil	E-Post
190203	Østre Ullsfjord	Peter F	Lakselvnes	Lakselvbuktvegen 621	9042	LAKSVATN	95220143	lakselvnes@gmail.com
190204	Tromsøysund	Ellinor Sanden	Jensen	Skulsfjordveien 285	9103	KVALØYA	41500057	ellinor.s.jensen@gmail.com
191701	Ibestad	Einar Johan	Dons	Bygdaveien 156	9450	HAMNVIK	97640360	e.j.dons@online.no
191801	Lavangen	Bernhardt	Halvorsen	Moan 31	9357	TENNEVOLL	91660741	bernbygg@lavangen.net
193301	Malangen	Leif Arne	Heimro	Krokstad	9056	MORTENHALS	48153958	laheimro@gmail.com
193303	Selnes	Inge Skensved	Thorwarth	selnesveien 1001	9042	LAKSVATN	90916575	thorwart@online.no
193601	Ringvassøy	Magne	Johansen	Skogsfjordvatn	9130	HANSNES	99365754	
193901	Storfjord	Atle	Aronsen	Brennaveien 9	9046	OTEREN	91646687	atle.aronsen@storfjord.net
194301	Kvænangen	Svein Olav	Thomassen	Nordstraumveien 33	9162	SØRSTRAUMEN	95249819	svein.thomassen@kraftlaget.no
193304	Balsfjord	Arild	Heim	Tennesveien 410	9050	STORSTEINNES	91374044	gardheim@online.no
190201	Kvaløya	Jim Henrik	Slåttnes	Straumsvegen 1172	9105	KVALØYA	90731290	jim-sl@online.no
191101	Kvæfjord	Randi	Hokland	Hokland	9475	BORKENES	41565197	randihokland@gmail.com
193801	Lyngen	Bjarne	Leonhardsen	Lenangsveien 3037	9068	NORD-LENANGEN	97659203	bjarne@russelv.no
192401	Målselv	Mette Pedersen	Anfeltmo	Elverum 316	9336	RUNDHAUG	91737268	panfelt@online.no
190205	Andersdal/Ramfjord	Ranveig	Kaino	Tindvegen 22	9020	TROMSDALEN	90730788	ranveigkaino@gmail.com
192301	Dyrøy Og Salangen	Odd-Johan	Bolle	Faksfjordveien 112	9311	BRØSTADBOTN	41101323	oddjohanbolle@gmail.com
190101	Trondenes	Paul	Lund	Stornesveien 90	9402	HARSTAD	41616034	paulaslund@gmail.com
190102	Grytøy	Jan-Olav	Angell	Bessebostad	9420	LUNDENES	91322315	janolavangell@hotmail.com
194001	Kåfjord	Torstein	Jenssen	Djupvik	9146	OLDERDALEN	41406622	torsteinjenss@hotmail.com
191301	Skånland Og Gratangen	Øystein	Rafaelsen	Breistrandveien 282	9440	EVENSKJER	90782443	rafaelsen85@hotmail.com
194201	Nordreisa	Jan-Harald	Tørfoss	Tørfossveien 110	9151	STORSLETT	90834106	ja-ht@online.no
192403	Midt-Troms	Martin	Ness	Holmemoveien 659	9309	FINNSNES	92687744	martin.ness54@gmail.com
192201	Bardu	Anne-Britt	Hanstad	Sørdalsveien 94	9360	BARDU	91587110	bit-hans@online.no

STUDIELEDERE TROMS BONDELAG

Lokallag	Fornavn	Etternavn	Adresse1	Postnr	Poststed	Mobil	E-Post
Kvaløya	Per	Tøllefsen	Straumsvegen 1063	9105	KVALØYA	97006032	p-toelle@online.no
Østre Ullsfjord	Anita	Kristiansen	Djupenvegen 88	9042	LAKSVATN	48215925	
Kvæfjord	Bernt	Mikalsen	Vik	9475	BORKENES	48184782	berntmikalsen1@gmail.com
Skånland Og Gratar	Geir	Nilsen	Elgtråkket 11	9407	HARSTAD	91510871	geinil2@online.no
Balsfjord	Marit	Gåre	Markenes	9050	STORSTEINNES	48066123	maritgare@gmail.com
Ringvassøy	Magne	Johansen	Skogsfjordvatn	9130	HANSNES	99365754	
Lavangen	Sølvi	Christensen	Søsida 261	9357	TENNEVOLL	46806759	slvi.chr@gmail.com
Malangen	Trygve	Rognmo	Fjellskardal	9056	MORTENHALS	92096787	tr-rog@frisurf.no
Tromsøysund	Leikny	Toften	Salarøyvegen 631	9103	KVALØYA	91724447	leikny.sofie.toften@nlr.no
Selnes	Arnulf	Øvergaard	Selnesveien 1901	9042	LAKSVATN	91683488	arnoeve@gmail.com
Grytøy	Daniel Arne	Hansen	Fuhr Øvre	9420	LUNDENES	90191628	daniel.hansen@online.no
Målselv	Bjørn	Kvammen	Kirkesdalen	9325	BARDUFOSS	95180632	bkvammen@hotmail.com
Lyngen	Frode	Robertsen	Lenangsveien 1253	9068	NORD-LENANG	48218959	froderobertsen@live.no
Nordreisa	Morten	Fredriksen	Loppevollveien 45	9151	STORSLETT	97121739	morten@loppevoll.no

TROMS BONDELAG 2016				
	Regnskap 2016		**Budsjett 2016**	
Annonser, egenandeler	kr	-28 223,70	kr	-15 000,00
Sum Salgsinntekter	**kr**	**-28 223,70**	**kr**	**-15 000,00**
Tilskudd, egenandeler	kr	-210 053,00	kr	-190 400,00
Rammetilskudd	kr	-490 000,00	kr	-490 000,00
Fylkesleder	kr	-276 000,00	kr	-276 000,00
Tilskudd NB	kr	-167 850,00	kr	-140 000,00
Sum andre inntekter	**kr**	**-1 143 903,00**	**kr**	**-1 096 400,00**
Sum Inntekter	**kr**	**-1 172 126,70**	**kr**	**-1 111 400,00**
Møtegodtgj./honorar	kr	658 261,40	kr	490 000,00
Andre lønnskostnader	kr	70 231,49	kr	50 000,00
Sum Lønnskostnader	**kr**	**728 492,89**	**kr**	**540 000,00**
Agri-Analyseprosjektet				
Kontorrekvisita/matriell m.m.	kr	19 771,08	kr	30 000,00
Reise/Møtekostnader	kr	510 340,14	kr	480 000,00
Aktivitetsstøtte lokallag	kr	36 751,00	kr	36 000,00
Gaver/støtte div. organisasjon	kr	11 723,75	kr	25 000,00
Bank og kortgebyr	kr	942,00	kr	400,00
Sum driftskostnader	**kr**	**579 527,97**	**kr**	**571 400,00**
Sum kostnader	**kr**	**1 308 020,86**	**kr**	**1 111 400,00**
Driftsresultat	**kr**	**135 894,16**		
Finansresultat	kr	-16 262,00		
Resultat	**kr**	**119 632,16**		
B A L A N S E				
Egenkapital pr. 01.01.2016		**1 238 492,72**		
Resultat 2016	kr	-119 632,16		
Egenkapital pr. 01.01.2017	**kr**	**1 118 860,56**		

9. Troms Utmarkslag

Troms Utmarkslag:
Styret i Troms Utmarkslag har siden årsmøte i april bestått av følgende:
Leder
Bernhardt Halvorsen
Styremedlemmer:
Torleif Brandskogsand
Mikael Kjelsen
Hans Anton Salen
Odd Johan Movinkel

Arbeidsplan vedtatt på årsmøte:
- Rekruttering av nye lag
- Utmarksseminar, variere sted i fylket fra år til år.
- Regional plan for reindrift, deriblant arbeide med å få oversikt over mulige konsekvenser gitt ratifisering av grensebeitekommisjons forslag til ny beiteavtale med svenske samebyer
- Belyse utfordringer og problemer for grunneier ved kommersiell bruk av utmarka med hensyn til turister.

Utmarkslaget har i 2016 gjennomført 2 styremøter og årsmøte. Det meste av arbeidet i 2016 har vært å få oversikt over utmarkslag i Troms og rekruttering av nye lag. Medlemslag per 31. 12 16 var 40.

Utmarkslaget er nå i god drift

10.Nordnorsk Landbruksråd

Nordnorsk Landbruksråd har til formål, gjennom koordinering og samarbeid mellom landbrukets organisasjoner i landsdelen, å fremme nordnorsk landbruk sine interesser og arbeid for ei positiv utvikling av landbruket i landsdelen. Rådet skal spesielt ta opp relevante næringspolitiske saker både for primærlandbruket og landbruksindustrien i landsdelen.

Nordnorsk Landbruksråd

Postadresse:

c/o Bondelagets servicekontor avd. Troms

Postboks 3021

9498 Harstad

Besøksadresse:

Nesseveien 2B (Favusgården)

Org. nr: NO 9118136629

Bank: 9365.22.40338

E-post:

post@arktisklandbruk.no

ajna.nystad@bondelaget.no

Hjemmeside:

http://arktisklandbruk.no

Sosiale media:

https://www.facebook.com/norgennlr

https://twitter.com/NorgeNNLR

https://instagram.com/norgennlr/

#stoltarktiskbonde

Styringsgruppa i Nordnorsk Landbruksråd

Leder:

Grete-Liv Olaussen (Finnmark Bondelag)

Vara:

Bernt Skarstad (Nordland Bondelag)

Styringsgruppemedlemmer:

Anders Johansen (Tine)

Vara: Teig Madsen (Nortura)

Marielle De Roos (Nordland Bonde- og småbrukarlag)

Vara:

Margrethe Wikran (Troms Bonde og Småbrukarlag)

Ved å jobbe sammen gjennom et samarbeidsråd som Nordnorsk Landbruksråd er, har vi fra landbrukets organisasjoner i Nord-Norge en unik mulighet til å skape en kraft som setter landsdelen vår på agendaen og få gjennomslag for saker som er viktig for landbruket i nord. Denne muligheten har vi et ansvar for å benytte, og da må vi jobbe mot felles mål som vi kan enes om.

Strategiarbeidet i Nordnorsk Landbruksråd har pågått gjennom det meste av 2016, med et høydepunkt på strategisamlinga i Tromsø i april. De fleste medlemsorganisasjonene var representert der og gjennomførte en inspirerende og god arbeidsøkt som la grunnarbeidet for at Nordnorsk landbruksråd i årene som kommer skal ha fokus på rekruttering, samfunnskontakt og FoU. Jeg ser fram til Rådsmøtet i november der vi skal vedta en strategi som staker ut kursen for arbeidet i årene som kommer.

Arktisk landbruk er verdt å kjempe for. Vi produserer unike kvalitetsprodukter under lys- og temperaturforhold som ikke finnes andre steder. Det ligger et stort potensiale i dette som vi på langt nær har utnyttet enda. For tiden er det en utfordring å videreføre satsingen på arktisk landbruk som vi opplevde for noen år siden. Da ble det bl.a. bevilget penger over jordbruksavtalen til arktisk landbruk. Denne satsingen har imidlertid resultert i mange pågående prosjekter. Status for disse har i løpet av året vært presentert på nettsiden www.arktisklandbruk.no og noen av disse vil bli presentert på et Arktisk landbruksting i Bodø 7. februar 2017. Her håper vi at våre medlemsorganisasjoner setter av datoen, legger egne møter i tilknytning til landbrukstinget og bidrar til at arrangementet blir et løft som setter landbruket på den politiske agendaen.

Fortsatt er det slik at mange tillitsvalgte i våre medlemsorganisasjoner ikke kjenner til Nordnorsk Landbruksråd, og det er varierende oppslutning om rådet fra de ulike organisasjonene. Dette er det bare vi selv som kan gjøre noe med. Jeg har tro på at vi kan få bedre oppslutning og bedre samarbeid mellom organisasjonene når vi har definert en felles plattform for samarbeidet. Uansett hvilken organisasjon vi er tillitsvalgt i, så representerer vi alle den nordnorske bonden.

Grete-Liv Olaussen

Nordnorsk Landbruksråd inviterte til debatt rundt matmakt, Landbrukssamvirke og matvarekjedene – om hvor makta ligge. Er det kjedene eller landbrukspolitikken som skal styre norsk matproduksjon?

Norsk landbruk er en viktig suksessfaktor for dagens distriktspolitikk og spredt bosetting.

Det har vært hevdet at Nortura og Tine har for mye makt i markedet, og matvarekjedene jobber hardt for å få kontroll på hele verdikjeden fra fisker og bonde, via næringsmiddelindustri og fram til forbruker. Klarer de dette vil det være slåa på døra for Landbrukssamvirket.

Debatten ble innledet av Gunstein Instefjord - Fagdirektør Produktsikkerhet, mat og handel i Forbrukerrådet, Anders Johansen – Konsernstyret i TINE SA, Frank Bakke-Jensen – Næringskomiteen på Stortinget og Bård Gultvedt – Direktør næringspolitikk og myndighetskontakt i Norgesgruppen. Birger Bull, leder i Troms Bonde- og Småbrukarlag ledet møtet som ble preget av ulike syn på hvordan distriktene, landbruket og markedet skal være en del av norsk politikk.

Rådsmøtet Tromsø 28. november

I henhold til vedtektene i Nordnorsk Landbruksråd ble det avholdt Rådsmøte på Scandic Ishavshotell i Tromsø for medlemsorganisasjonene onsdag 25.11.15 fra 0900-1230.

Det var 11 stemmeberettigede tilstede – til sammen var det 21 deltakere.

Arbeidsplan for 2015 – 2016

Samling i Nordnorsk Landbruksråd med tema strategiarbeid

Det er ønskelig med et 2-dagers møte tidlig neste år, som et Tenkeloft, der man har som mål å utarbeide en strategisk plan for det videre arbeidet.

Innspill til ny Stortingsmelding om mat og landbruk.

Regjeringen vil skrive en næringspolitisk melding som skal legge rammer for norsk matproduksjon framover. Regjeringen har bedt om skriftlige innspill og har satt frist for dette 1. februar 2016.

Møter med Stortingspolitikere

Nordnorsk Landbruksråd ønsker fortsatt å ha kontakt med de nordnorske politikerne på Stortinget. Det vil bli opp til styringsgruppa hvordan de legger dette opp. Jordbruksforhandlingene er ikke en del av arbeidsplanen for kommende år, men rådet vil engasjere seg i landbrukspolitiske spørsmål som berører vår landsdel. Det viktigste er at tillitsvalget holder kontinuerlig kontakten med politikerne, for å skape en god kontakt og en interesse for landbruket som gjør at de prioriteter disse møtene.

Felles utfordringer i nordnorsk landbruk. Alle medlemmer bør jobbe mot samme mål for å finne de gode løsningene for å løse felles utfordringer i det nordnorske landbruket, dette vil bli temaet for høstsamlinga i Nordnorsk Landbruksråd

Arktisk prosjektkonferanse

Det ble i 2012 bevilget midler over jordbruksavtalen – til sammen 9 millioner fordelt på 3 år – for utvikling av arktiske landbruk som regionalt fortrinn. Formålet var å bidra til utvikling og økt utnytting av arktisk kvalitet som konkurransefortrinn for landbruket i nordområdene. Midlene skulle fremme lønnsom verdiskaping og næringsaktivitet innenfor et bredt definert landbruksområde og bidra til økt konkurranseevne og nyskaping. Som en oppfølging av dette kontaktes Fylkesmennene for planlegging av en felles presentasjonskonferanse for alle prosjektene.

Nordnorsk Landbruksråd sine egne prosjekter ”Et felles løft” (som skal ferdigrapporteres vår 2016) og ”Økt verdiskaping på mat fra Arktisk Landbruk” vil også presenteres på en slik konferanse.

Oppfølging av FoU-programmet

Ny søknad om finansiering er under utarbeidelse ved NIBIO, Holt. Tar resultatene til etterretning, og planlegger videre aktivitet ut derfra.

Innkommet sak:
Løsdriftkravet 2024 - hvordan skal Nordnorsk Landbruksråd håndtere situasjonen?

Nordnorsk Landbruksråd sender en pressemelding til lokale, regionale og nasjonale medier, Stortingspolitikere, samt faglagene, med våre synspunkter.

Strategiarbeid i Nordnorsk Landbruksråd

Nordnorsk Landbruksråd setter dette på arbeidsplanen og dette vil være tema for samlinga i februar/mars.

Økonomi

Gjennomgang av regnskapet for 2014. Det er kommet en melding fra Norges Bondelag om at det er ønskelig med en gjennomgang av nytten med samarbeidsrådene i alle de syv områdene. Det er derfor sendt ut en undersøkelse til alle sekretariat og til styremedlemmer for en vurdering. Resultatene sendes til Norsk Landbrukssamvirke som vurder videre finansiering. Vi vet at budsjettet for 2016 vil bli på samme størrelse som for dette året, samt at sekretariatet er delfinansiert under samme avtale. Ny vurdering av aktivitet i forhold til økonomi gjøres på neste Rådsmøte i november 2016.

Strategisamling for Nordnorsk Landbruksråd

Nordnorsk Landbruksråd ble dannet i 2004, og vedtektene har vært grunnlaget for arbeidet i samarbeidsrådet frem til i dag. Det ble på Rådsmøtet 2015 vedtatt at det skulle jobbes frem en strategiplan som skal styre arbeidet fremover, for å lettere kunne enes i hele landsdelen om hvilket fokus landbruksrådet skal ha. I tillegg vil det være enklere å komme inn som nytt medlem i styringsgruppa når man har et styringsdokument å forholde seg til.

Det ble gjort research i forkant og startet på et dokument før samlinga av tillitsvalgte til en to-dagers samling i Tromsø for å jobbe frem et enhetlig dokument. Det ble selvfølgelig ikke tid til å sammenfatte alle gode forslag mens vi var samlet. Men trådene ble samlet i etterkant av møtet. Og et dokument ble sendt ut på høring, men frist for tilbakemelding 20. oktober.

Utdrag fra Strategien:
Hovedarbeidsområder:

- **Samfunnskontakt**
- **FoU**
- **Rekruttering**

Vi skal fylle disse arbeidsområdene med innhold, mål og tiltak. Nordnorsk Landbruksråd skal sammen ha en proaktiv posisjon fremover som innebærer å skape en fremoverlent og skapende strategi hvor medlemmene

anser seg selv som en del av organisasjonen og eiere av strategien. Hvis alle har innflytelse vil det skape høyt engasjement blant medlemmene.

Vi mottok innspill fra følgende organisasjoner:

- Finnmark Bondelag
- Troms Bondelag
- Nordland Bondelag
- Nortura Regionutvalg Nord-Norge
- Felleskjøpet Regionutvalg region 8
- TINE Eierutvalg Nord

Det ble nedsatt en arbeidsgruppe for å utarbeide et ferdig dokument på bakgrunn av innspillene, og disse skal legge frem sitt produkt på Rådsmøtet 22. november 2016.

Kvinnekonferanse i Bodø

Etter innspill fra TINE Regionstyret Nord ble det for første gang arrangert en Kvinnekonferanse i Bodø i 2015. Vi fulgte opp med ny Kvinnekonferanse i år, og valgte å arrangere denne på Nordland Kultursenter, også i Bodø.

Det stilles større og større krav til å være tillitsvalgt både på lokalt nivå, regionalt nivå og ikke minst nasjonalt nivå. Bondeorganisasjonene må til enhver tid ha tillitsvalgte som har kapasitet, kompetanse og nettverk til å påta seg slike verv, og det er størst behov for å rekruttere kvinner. Dette er målet med å arrangere en slik konferanse, og i år hadde vi fokus på motivasjon og egenutvikling. Foredragsholder Live Landmark ble kåret til årets motivator i 2015, og hun holdt et forrykende foredrag for de rundt 20 damene som var påmeldt konferansen.

Ellers besto programmet av et kurs kalt «Scenen er din» av og med Torill Olsen, erfaringsdeling fra landbrukets organisasjoner ved Kari Borghild Løstegård og ost/vin-kurs ved Gyri Mentzoni og Marielle De Roos.

Nordnorsk Landbruksråd arrangerte konferansen, med økonomisk prosjektstøtte fra Nordland, Troms og Finnmark Fylkeskommuner.

FoU og samarbeidet med Bioforsk/NIBIO

Etter intens korrespondanse og påvirkning i alle tilgjengelige kanaler fra alle som har tilknytning til landbruket i nord, kom denne beskjeden første uka i januar:

Styret for NIBIO, Norsk institutt for bioøkonomi, har vedtatt at Nibio fortsatt skal være lokaliser til Holt.

Dette var en god nyhet for alle som er opptatt av kunnskapsutvikling innen Arktisk landbruk, og ikke minst Nordnorsk Landbruksråd som har hatt et godt samarbeid med kunnskapsmiljøet på Holt i mange år.

FoU-gruppa som jobber for å utvikle nye prosjekter har ikke hatt så stor aktivitet som tidligere, da omstruktureringen i Bioforsk/NIBIO har begrenset tilgjengelige ressurser derfra. Men vi har fått på plass

søknad om finansiering gjennom prosjektet «Et Arktisk Kompetanselandbruk», som skal drive dette arbeidet videre. I tillegg må næringa være mer på banen for å melde behov for ny kunnskap og i tillegg jobbe mot finansieringsaktørene for gode prioriteringer.

Vi har hatt to møter i FoU-gruppa dette året, og ressursene har vært prioritert i forhold til å få på plass ny finansiering av programmet gjennom prosjektet «Et arktisk kompetanselandbruk».

Prosjekt «Et arktisk kompetanselandbruk» skal ta et helhetlig grep om kompetanse-utfordringen i det arktiske landbruket. Dette gjøres ved å ta alle landbruksaktørene med på et koordinert og samlet kompetanseløft, og ved å fokusere på hele kjeden fra kunnskaps-bestilling til anvendelse av ny kunnskap («kompetansekjeden»). Prosjektet skal bygge på landbrukskompetansen som finnes i landsdelen. Aktørene gjør allerede mye for å heve kompetansen, men dette kan ytterligere forbedres med en mer helhetlig innsats. Dette vil øke effektiviteten, øke muligheten for finansiering (nasjonale midler) og øke treffsikkerheten i kompetansearbeidet. Det er også nødvendig å se hele landsdelen under ett for å kunne koordinere innsats og gi like utviklingsmuligheter.

Nordnorsk Landbruksråd støtter følgende prosjekt som er i gang:

Dette prosjektet har en tidsramme på 2016 – 2020 og presenteres slik:

Fornying av langvarig eng sett i produksjons-, klima- og kostnadsperspektiv

Høgre arealproduktivitet, betre utnytting av innsatsfaktorane og lavere kostnader med fornying av eng er grunnlag for økt verdiskaping i grovfôrproduksjonen. Målet med prosjektet er å øke avlingsmengda og forbetre fôrkvaliteten i langvarig eng på en miljømessig og kostnadseffektiv måte.

Fullstendig fornying av eng med pløying er en stor kostnadspost i grovfôrproduksjonen. Avgrensa vekstsesong og vanskelige jordforhold kan også sette grenser for å pløye enga. Betydelige arealer i Norge har derfor eng eldre enn 10 år, og et avlingsnivå som ofte er lavere enn ønskelig, samtidig som det er et mål å øke arealproduktiviteten. Vi mangler kunnskap om hvordan en med forenklet jordarbeiding ved fornying av langvarig eng kan oppnå økte engavlinger med god fôrkvalitet over tid, og hvordan ulike metoder for engfornying virker inn på karbonbinding i jord.

Våre egne prosjekter:

Prosjektet ”Et felles løft”

Nordnorsk Landbruksråd har gjennom flere år arbeidet strategisk for et løft for landbruket i nord, og vi fikk et tilsagn på 430 000 fra potten med midler til arktisk landbruk. Det jobbes videre med dette prosjektet og påfyll på nettsiden er en del av jobben i prosjektet. Vi mener fortsatt at design og omdømme er viktig for å fremme det Arktiske landbruket på en god måte. En del av prosjektet er å utvikle effekter for å fremme det Arktiske Landbruket, og tidligere har vi fått produsert termokopper, nøkkelbånd, og headneckers. I år fikk vi laget en roll-up og visittkort i forkant av deltakelse på CAC-konferansen på Island. Der skulle nettside og Nordnorsk Landbruksråd presenteres både på posterstand og ved et innlegg holdt av leder Grete-Liv Olaussen og Anne-Karine Statle

Vi må gjennom enkle grep fortelle hva som er unikt med nordnorsk landbruksdrift, og sørge for å skape ny entusiasme og et ønske om å satse på utvikling av høykvalitetsvare. Dette ønsker vi skal skje gjennom promotering av næringa på www.arktisklandbruk.no, via Facebooksiden vår og ved å bruke emneknaggen #stoltarktiskbonde på sosiale medier.

Hvis dette skal være næringas kanal er vi avhengige av at de tillitsvalgte bruker mulighetene godt og promoterer videre til gode kollegaer.

I samarbeids med Fylkesmannens landbruksavdelinger i Nordland, Troms og Finnmark har vi hatt en artikkelserie gjennom sommeren og høsten der alle prosjekter som har fått tildelt «Arktiske midler» har blitt presentert.

Prosjektet «Et felles løft» skulle egentlig være avsluttet, men utsatt arbeidsfrist er satt til juni 2017.

” Økt verdiskaping på mat fra Arktisk landbruk ”

Prosjektet som startet i november i 2014 og var et treårig prosjekt. Prosjektet skal bidra til økt verdiskaping for den nordnorske bonden, gjennom å utvikle en merkeordning som skal gi et fortinn i markedet. «Stolt arktisk bonde» er uttrykket som er brukt for å skape en positiv identitet rundt den nordnorske bonden.

Prosjektet har en styringsgruppe bestående av Kåre Holand (leder), Anne May Olli, Odd-Arild Finnes, Per Clausen og Siri Stabbforsmo. Jan-Vidar Olsen, Bjørn Mathisen, Frode Vik og Grete-Liv Olaussen er vara til styringsgruppen.

Ønsker du kontakt med prosjektleder for å få vite mer om prosjektet, holde innlegg eller bidra til prosjektet tar du kontakt med Anne Karine Statle, anne.statle@lofotenmat.no /97127462.

Regnskap 2015

Fra 01.01.15 har vårt regnskap blitt tatt ut av Norges Bondelag og føres av Bøndenes Regnskapslag i Harstad. Regnskapet vises i en helt annen størrelsesorden dette år sammenliknet med tidligere , men dette må sees i sammenheng med at vi perioden også har fått utbetalt midler til blant annet prosjektene «Et felles løft», «Kvinnekonferanse 2015» og «Økt verdiskaping på mat fra Arktisk Landbruk». Midlene til disse prosjektene ligger inne i driftsinntekt og driftskosnader i regnskap